

طرح تحول اقتصادی و فقر و فلاکت برای توده ها

الهام محمدی

چهارشنبه یازدهم دی ۱۳۸۷

طرح تحول اقتصادی یا همان سیاست تعدیل ساختاری که سرمایه داری جهانی برای مواجهه با بحران درونی خویش در دهه ۸۰ در بسیاری از کشورها به اجرا در آورد میلیون ها انسان را به فقر و فلاکت کشاند، به طوری که هزینه سرانه بخش اجتماعی در ۹ کشور آمریکای لاتین و منطقه کارائیب در طول سال های ۱۹۸۰ تا ۱۹۸۵، ۲۱ درصد کاهش را مشخص کرد، هزینه های بهداشتی در سال ۱۹۸۶ نسبت به سال ۱۹۸۰، ۶۷ درصد کاهش یافت که نتیجه فاجعه آمیز بود. مثلاً در شیلی هپاتیت به طور انفجار آمیزی افزایش یافت، در کستاریکا بیماری های ریشه کن شده ای نظیر سل و سرخک در نتیجه کاهش هزینه بهداشتی دوباره پدیدار شد، در سال ۱۹۹۰ یک میلیون نفر در آمریکای لاتین به ویروس HIV مبتلا بودند که این رقم در سال ۱۹۹۵ به دو برابر رسید... مطابق اصول نئولیبرالی (تعدیل ساختاری)، کاهش هزینه های مالی، عمده ترین وسیله افزایش منابع مالی برای بیرون کشیدن میلیاردها دلار از اقتصاد منطقه بود. تا اجرای این سیاست ها در بسیاری از کشورها از جمله سنگاپور، هند، و کشورهای آمریکای لاتین، ۷۰ ساعت در هفته از کارگران کار می کشیدند. برنامه های تعدیل ساختاری بانک جهانی و صندوق بین المللی پول مشخصاً برای کاهش مصرف در کشورهای در حال توسعه تدوین شده بود تا با هدایت منابع به تولیدات صادراتی بدهی های خارجی پرداخت شود، از شروط اساسی صندوق بین المللی کاهش جدی هزینه های اجتماعی به خصوص بهداشت و آموزش است، شرط اساسی دیگر این بود که دولت ها پرداخت یارانه به فقرا را برای مواد اساسی غذایی مثل برنج یا خدماتی اساسی مثل آب و برق را قطع نمایند، در این سیاست میزان مزد واقعی به شدت کاهش می یابد و نظام مالیاتی به شدت عمل می کند. بر اساس آمار سازمان ملل از زمان اجرای سیاست های تعدیل ساختاری از سال ۱۹۸۲ به این سو هر ساله ۶ میلیون کودک در آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین تلف می شود.

عطش سیری ناپذیر نظام سرمایه داری، برای کسب سود موجب می شود تا دولت های حامی سرمایه داری، برای گریز از بحران به دستاوردهای طبقه کارگر یورش برده و آنان را از یک زندگی انسانی حداقل بی بهره سازند. سنگینی بار بحران سرمایه داری بر دوش طبقه کارگر جهان قرار دارد. رژیم سرمایه داری ایران نیز برای خروج از بحران، سیاست به بن بست رسیده سرمایه داری در دهه های گذشته میلادی را به نام طرح تحول اقتصادی (اصل ۴۴) به جامعه تحمیل کرده است این طرح (تعدیل ساختاری) از دو دهه پیش در ایران آغاز شده بود و در چند ساله اخیر با شتاب بیشتری اجرا می شود.

یکی از نمایندگان تهران (کارگزاران ۲۰ تیر ۸۷) : ... مطالب ارائه شده از طرح تحول اقتصادی همچنین نشان می دهد که این طرح با گزارش "اقتصاد ایران در تبدیل ثروت نفت به توسعه" که در سال ۲۰۰۳ توسط بانک جهانی منتشر شده به ایران توصیه می کند، یارانه ها ابتدا به طور سرانه و نقدی تقسیم شود. پس از دو سال با شناسایی دهک

ها، فقط به سه دهک پایین پرداخت شود و از سال چهارم نیز کل یارانه ها حذف شود... می بینیم که امروز با تورم ۲۶ درصدی در جامعه و افزایش سرسام آور قیمت کالاهای اساسی چنانچه این طرح بطور کامل پیاده شود اثر مخرب و مستقیمی بر روی زندگی زحمت کشان خواهد گذاشت و حذف یارانه ها از روی کالاهای اساسی زندگی میلیون ها نفر را به ورطه نابودی می کشاند.

افزایش بی رویه قیمت کالاهای اساسی مثل برنج، لبنیات، سوخت و مسکن هر ساله میلیون ها انسان را در ایران به زیر خط فقر می کشاند. در ایران بیشترین منابع غذایی وجود داراما ۵۰ درصد مردم زیر خط فقر به سر می برند زیرا آنجا که انگیزه تولید نه تامین نیاز انسان ها بلکه کسب سود باشد، سرمایه به هر ریسمانی چنگ می زند تا خود را از گرداب نابودی نجات دهد. طبقه کارگر ایران که سال هاست با تورم بی سابقه ای دست به گریبان است، تبلیغات حاکمیت را مبنی بر اجرای عدالت اقتصادی، عوامفریبی بیش نمی داند، زیرا زحمتکشانش شاهد هستند که چگونه جمهوری اسلامی برنامه های بانک جهانی و صندوق بین المللی را با به حراج گذاشتن منابع و معادن و خصوصی کردن کارخانجات و به تعطیلی کشاندن آنها و بیکارسازی های میلیونی به اجرا در می آورد. پرداخت وام به کشورهای جهان سوم از جمله ایران پول های کلانی را به جیب سرمایه داران سرازیر می کند.

مثلاً مطالعه در ایجاد سدهای مختلف روی رودخانه ها چه در ایران و چه در کشورهای دیگر بیانگر آن است که اهداف آنطور که ادعا می کنند آب رسانی به کشاورزان فقیر نبوده بلکه با تغییر مسیر آبها در اغلب موارد زمین های سنتی کشاورزی از بین رفته و زمین های جدید که با بورس بازی توسط افرادی که از مسیر جدید سدها اطلاع داشته اند تبدیل به مزارع صنعتی شده است. اغلب این سدها آب ها را به مسیر مزارع بزرگ صنعتی هدایت کرده است که کالای کشاورزی در ارتباط با بازار جهانی تولید می کرده اند.

برنامه دیگر صندوق و بانک جهانی در راستای اهداف سرمایه داری جهانی به حداقل رساندن کلیه خدمات اجتماعی است که این مهم نیز در طرح تحول اقتصادی جمهوری اسلامی به خوبی به اجرا در آمده است. در حالی که میانگین فروش نفت با نرخ ۱۰۰ دلار در ده ماهه اول سال ۸۷، ۴۳ میلیارد دلار اعلام شده است دولت با کسری ۳۰ میلیارد دلاری بودجه مواجهه است، اما این درآمد هنگفت حاصل از فروش نفت موجب افزایش ۲۰۰ درصدی بودجه نهادهای دولتی شده، در حالی که وزارت بهداشت با کسری ۱/۵ میلیاردی بودجه مواجهه است، پیش بینی ها حاکی از آن است که ۴/۳ درصد از جمعیت ایران به دلیل هزینه های سرسام آور درمانی به زیر خط فقر سقوط می کنند، از سویی ۴ درصد از خانواده در صورتی که یکی از افراد خانواده به بیماری صعب العلاج مبتلا شود زندگی شان از هم می پاشد (به گفته مخبر کمیسیون بهداشت و درمان). فروش ۱۳۰۰۰ کلیه در سال ، تاییدی بر این واقعیت تلخ است، در سال گذشته این وضعیت باعث شد که حدود ۱/۵ میلیون نفر از جمعیت کشور دچار چنین بحرانی شوند، سهم مردم از هزینه های درمانی در برنامه چهارم به بالاتر از ۶۰ درصد رسیده در حالیکه این میزان در کشورهای توسعه یافته ۱۵ درصد است.

از اوامر دیگر بانک جهانی و صندوق بین المللی پول، کاستن از هزینه های آموزش است که این مهم را نیز جمهوری اسلامی موبه مو اجرا کرده است. آموزش و پرورش اعلام می کند که حدود پنج هزار و هفتاد میلیارد تومان کسری بودجه دارد. وجود ۱۳ تا ۱۵ میلیون بی سواد ۷ تا ۵۰ ساله در کشور که در این میان ۴ میلیون نفر آنان را بیسوادان

۷ تا ۱۱ ساله تشکیل می دهند. وجود ۳۰ هزار دانش آموز معتاد (به گفته جانشین ستاد مبارزه با مواد مخدر)، و خارج شدن سالانه میلیون ها کودک و نوجوان از چرخه تحصیل برای ورود به بازار کار گواه بر طبقاتی بودن آموزش و پرورش است. افزایش بیکاری، درآمد ناچیز زحمتکشان جامعه و افزایش هر روزه قیمت کالاهای اساسی موجب شده است تا فرزندان زحمتکشان از ابتدایی ترین حقوق خود یعنی حق تحصیل باز بمانند در حالیکه هر روز شاهد تاسیس موسسات آموزشی گوناگون و مدارس غیر انتفاعی با شهریه های کلان اعلام می شود که طی یک سال گذشته ۲۰۰۰ مدرسه دولتی تخریب شده و صدها مدرسه دیگر نیز به دلیل فرسودگی در آستانه تخریب هستند. اینها همه مختصری از پیامدهای آن چیزی است که جمهوری اسلامی به نام طرح تحول اقتصادی بر زحمتکشان تحمیل می کند.

الهام محمدی

۱۳۸۷/۱۰/۱۰

کمیته ی هماهنگی برای کمک به ایجاد تشکل های کارگری

www.komitteyehamahangi.com

komite.hamahangi@gmail.com